

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงเทคนิคและแนวทางการตรวจสอบเพื่อการขยายฐานภาษีสำหรับธุรกิจโรงแรม และธุรกิจสปา ในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ เชียงราย

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบภาษีระดับ 4-8 จำนวน 5 คน ซึ่งปฏิบัติงานกำกับดูแลธุรกิจโรงแรมและธุรกิจสปาอยู่ใน สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงรายในปัจจุบัน การศึกษาเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของการบรรยายเทคนิคต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากการเก็บ ข้อมูลจากแบบสอบถามจัดทำในรูปแบบตารางแสดงความถี่ ค่าเฉลี่ย และตาราง นอกจากนี้ยังรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากมาตรฐานการสอบบัญชี หนังสือ คำรา เอกสารทางวิชาการ วารสารต่าง ๆ คู่มือการตรวจสอบและเอกสารเผยแพร่ของกรมสรรพากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคการ ตรวจสอบ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 20-35 ปี มีวุฒิการศึกษาอยู่ในปริญญาโท ประสบการณ์ทำงานอยู่ระหว่าง 1-5 ปี และ 10 ปีขึ้นไป และส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี 5

การตรวจสอบเพื่อการขยายฐานภาษีเป็นการปฏิบัติงานอย่างหนึ่งเจ้าพนักงานในการกำกับดูแลผู้เสียภาษี ซึ่งเทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบเพื่อการขยายฐานภาษีสำหรับธุรกิจโรงแรม

และธุรกิจสพานั้นไม่มีรูปแบบกำหนดไว้แน่นอน ดังนั้นเจ้าพนักงานตรวจสอบแต่ละคนก็จะมีรูปแบบและเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์แตกต่างกันไป

ในการศึกษากครั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่า เทคนิคขั้นเตรียมการและการวางแผน ได้แก่

หลักเกณฑ์ในการเลือกผู้ประกอบการเพื่อขยายฐานภาษี ใช้วิธีการวิเคราะห์อัตราส่วนที่ผิดปกติของยอดซื้อต่อยอดขายสำหรับภาษีมูลค่าเพิ่ม รองลงมา คือ การวิเคราะห์รายได้-ภาษีขาย และรายจ่าย- ภาษีซื้อ เรียงลำดับ 12 เดือน เพื่อตรวจสอบฤดูกาลของรายได้

การเตรียมเอกสารหลักฐานเพื่อใช้ในการตรวจ ได้แก่ แบบแสดงรายการภาษีต่าง ๆ และวิเคราะห์ความถูกต้องของการกรอกข้อมูลในแบบแสดงรายการ

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการ ใช้วิธีศึกษาระบบการควบคุมภายในและระบบบัญชีของกิจการและศึกษาลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินการของกิจการ เทคนิคการปฏิบัติการตรวจสอบ ได้แก่

การตรวจสอบด้านรายได้ ใช้วิธีการตรวจรายงานขายประจำวันเปรียบเทียบกับอัตราการหมุนเวียนของการใช้ห้องบริการสปา รองลงมา ได้แก่ ตรวจห้องพักที่ให้แขกพักโดยไม่คิดเงิน

การตรวจสอบด้านค่าใช้จ่าย ใช้วิธีการเปรียบเทียบและอธิบายการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนจากการประกอบกิจการโดยตรงของปีปัจจุบันกับปีก่อน รองลงมา ได้แก่ การตรวจสอบหลักฐานการจ่ายค่าซ่อมแซมว่ามีลักษณะเป็นรายจ่ายฝ่ายทุน หรือถือเป็นรายจ่ายในรอบบัญชีที่เกิดขึ้น

การตรวจสอบด้านสินทรัพย์ ใช้วิธีการตรวจสอบสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทเงินลงทุนเงินให้กู้ยืมควมมีรายได้ตอบแทนและได้มีการรับรู้การคำนวณดอกเบี้ยรับหรือเงินปันผล และการตรวจสอบสภาพกิจการเพราะทำให้เห็นภาพเชิงประจักษ์ชัดเจนและตรงกับสภาพจริงมากที่สุด

การตรวจสอบด้านหนี้สิน ใช้วิธีการตรวจสอบความสัมพันธ์ของรายการดอกเบี้ยจ่ายกับเงินกู้ยืมพร้อมทั้งสัญญาที่เกี่ยวข้อง และสอบถามถึงเหตุผลของการกู้ยืมเงินและการใช้ไป

การตรวจสอบด้านภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่าย ตรวจการจ่ายเงินตามมาตรา 40 การจ่ายเงินได้ตามมาตรา 3 เศรษฐ รองลงมา ได้แก่ การตรวจสอบ อัตราภาษี วิธีการคำนวณและหลักฐานการหักภาษี ณ ที่จ่าย และการนำส่ง

การตรวจสอบด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล ใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับค่าใช้จ่ายทางตรงและทางอ้อม พิจารณาเกณฑ์การรับรู้รายได้ตามหลักเงินได้พึงประเมินตาม ม.39 และทดสอบการคำนวณ

การตรวจสอบด้านภาษีเงินได้นิติบุคคล ใช้วิธีการปฏิบัติ โดยการวิเคราะห์และพิจารณาเกณฑ์การรับรู้รายได้และการตรวจตัดรายจ่ายให้เป็นไปตามหลักการบัญชีและตามหลักกฎหมาย ภาษีอากร

การตรวจสอบด้านภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ใช้วิธีการวิเคราะห์ยอดซื้อขายโดยเปรียบเทียบจากกิจการเดียวกัน ตรวจสอบได้ก็นำมาบันทึกบัญชีกับรายงานขายประจำวัน

ปัญหาที่พบ ได้แก่ ผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการเสียภาษี ระบบบัญชีและระบบการควบคุมภายในของผู้ประกอบการยังไม่รัดกุมเพียงพอ

เทคนิคการรายงานผลการตรวจสอบ การตรวจสอบที่พบประเด็นภาษีที่มากที่สุด ได้แก่ การตรวจสอบภาษีมูลค่าเพิ่ม ด้านการแสดงรายได้ไม่ครบถ้วน ซึ่งเกิดจากการแสดงราคาขายไว้ต่ำ และการเปิดให้บริการลูกค้าใช้โดยไม่คิดค่าบริการ การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ ได้แก่ อธิบายความเป็นมา เขียนข้อเท็จจริงของการประกอบกิจการของผู้เสียภาษีให้ละเอียด ระบุประเด็นความผิดให้ชัดเจน ข้อโต้แย้งของผู้เสียภาษี การสรุปผลการตรวจสอบ

เทคนิคการติดตามผลการตรวจสอบ ใช้ระบบสารสนเทศในการติดตามการชำระภาษี และการโทรศัพท์สอบถามผู้ประกอบการ

จากการศึกษายังพบว่าปัญหาที่เจ้าหน้าที่งานพบในการตรวจสอบนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ ปัญหาด้านผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่มีสาเหตุจากการไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบ ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่งานตรวจสอบ คือมีจำนวนเจ้าหน้าที่งานจำกัด และปัญหาทางด้านหน่วยงานสรรพากรนั้นส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดจากความผิดพลาดของข้อมูลที่นำมาใช้ประกอบ การตรวจสอบภาษีของหน่วยงานเอง

Abstract

The objectives of this independent study was to study the auditing techniques and methods of the Revenue officers that will be used to expand tax base for Hotel and Spa business especially in Chiangrai area.

Questionnaires and interviews were properly prepared and well done to collect data from 5 tax auditors level 4 – 8 who were responsible directly to hotel and spa business in a tax supervision division.

Data were analyzed and interpreted in terms of frequency, percentage and comparable tables by using descriptive statistic. Besides, secondary data were also collected from many of books, papers, journals, documents and auditing handbooks that were relevant to auditing techniques.

The results were found that most of the questionnaire answerers were female whose ages were between 20 – 35 years. Their educational level were master degree. Their working experiences were between 1 to 5 years and more than 10 years. Their job positions were tax auditing officers level 5.

Tax base expansible auditing is one of the main duties of the officers in tax supervision division. Although there will be some auditing handbooks and procedures that are prepared for the officers to follow, each officer can use his own skillful techniques to audit the business separately.

In the study, it was divided into 4 stages. The first stage was the preparation and planning techniques stage. The results were found that;

For criteria to taxpayer selection, most officers usually computed the ratio analysis between the purchase and the revenue from the valued added tax system to find out the mistake of the taxpayer. The other technique was the analysis on the percentage of total purchase to total income in chronological order.

For the preparation of investigating evidences, the officers would collected all tax returns and made the analysis on them.

For the study on the business, they made their studies on the internal control system and accounting system of the taxpayer and learnt on the general environment of the business.

The second stage was about the auditing techniques. The results were found that;

For income audit, the techniques that most officers usually used was the verification on daily sale report and compared with the usage flow on spa rooms. The other was the auditing on free of charge service.

For expense audit, most officers usually made comparison on directed cost of sale especially between the present and the last year. The other technique was the focus on repair and maintenance expense.

For asset audit, most officers usually focused on directed investment and loan that their benefits should cover the cost of their investments. Besides, the visiting on taxpayers' business was another popular techniques because they would see any facts that they would like to know with their own eyes.

For liability audit, the correlation among interest paid, borrowing and contracts and the reasonableness of the borrowing and payment were usually mentioned in audit plan to verify the correctness of them.

For withholding income tax audit, the officers would examine the completeness of withholding tax duty that the taxpayers had paid.

For personal income tax audit, most officers usually analyzed the correlation between income and expense, taxable income according to tax law section 39 and the computation testing.

For corporate income tax audit, they analyzed and considered the income and purchase according to taxation law.

For valued added tax and specific business tax audit, they analyzed the amount of total income and expense and compared them among the businesses in the same industry and verify the completeness of the transaction recording to daily income report.

For the problems that were found from the tax base expansion operation, they were found that most of the taxpayers were unwilling to pay tax and their accounting systems and internal control did not standardize.

The third stage was about reporting technique. It was found that the most successful technique that the officers used and found guilty was valued added tax auditing especially on income side. Most taxpayers usually underrecorded their incomes and had free of charge services.

The auditing report was the report that concluded all the methods that the officers used and collected all evidences that occurred during the auditing period.

The last stage was about the after-auditing follow-up technique. Most officers used telephone and IT to follow up the taxpayer's filing.

Besides, another problems that were found from the study were divided into 3 sides. First, on taxpayer side, the most problem was the lack of taxpayers' cooperation. Second, on the tax officer side, the problem was the lack of officer who worked in auditing field. Finally, on the revenue department side, the problem was about the correctness of the data that the officers used in auditing operation.